

Bijbelstudie

Ds. K. Klopstra

Gods gaan in het zendingswerk

N.a.v. gehouden lezing zendinsdag 2022

Ds. K. Klopstra - Gods gaan in het zendingswerk

Bijbelstudie n.a.v. lezing zendingdag 2022

Bijbelgedeelten: Jona 1:1-17

Handelingen 16:1-12

Wanneer we deze twee hoofdstukken, de ene uit het Oude Testament en de andere uit het Nieuwe Testament, naast elkaar leggen, dan zeggen wij 'wat een geweldig contrast'. Jona en Paulus zijn elkaars tegenpolen. Ze liggen mijlenver uit elkaar, want als de Heere God spreekt en met gezag gebiedt om te gaan, zijn er bij deze twee mannen twee totaal verschillende reacties op te merken. Jona, de ene, verzet zich tegen de uitdrukkelijke wil van God, met hand en tand. Hij kan zich met Gods wil niet verenigen, hij is openlijk rebels. Hij is opstandig tegen de uitdrukkelijke wil van God en omdat het hem niet aanstaat, zet de zendeling het op een lopen. Of beter gezegd; hij vaart uit. Hij vertrekt, hij vlucht van de wil van God met betrekking tot zijn leven. En de andere, Paulus, krijgt ook de wil van God te verstaan, in een gezicht. Hij aarzelt geen moment om de wil van God in zijn leven te doen. Paulus neemt dan de eerste de beste gelegenheid te baat om achter de wil van God aan te komen.

Maar wij willen niet letten op de tegenstelling tussen deze twee teksten van twee mannen die zich heel verschillend verhouden tot de wil van God. We willen juist letten op de overeenkomsten in deze twee hoofdstukken. Want het thema is niet 'de gezondenen van God in het zendingswerk'. Het thema is niet 'de menselijke kant van de zending'. Het thema is niet 'het voorbeeld van de onwilligheid van de een en de gewilligheid van de ander'. Het thema is niet 'een waarschuwing om niet onwillig te zijn en een aansporing om gewillig te zijn'. Het gaat niet om de wil of de weg of het woord of de gedachte of het voornemen of de daad van een mens. Het thema reikt hoger: Gods gaan. God gaat in het zendingswerk aan alles vooraf. De Heere is allang in Nineve geweest, voordat Jona daar straks voet aan wal zet. De Heer is allang in Europa, in Filippi geweest, voordat Paulus daar voet aan wal zet. God gaat voorop in het zendingswerk. Daarom reikt het op het allerhoogst. Het gaat om Zijn wil, het gaat om Zijn weg, het gaat om Zijn woord, het gaat om Zijn gedachte, het gaat om Zijn daad, het gaat om Zijn Zoon, het gaat om Zijn zaligheid voor ons. En wat zie je dan? In deze twee totaal verschillende hoofdstukken, zie je dat de Heere God Zijn eigen, en mag ik het zo zeggen, Zijn vreemde gedachten heeft. Dat blijkt elke keer weer in het zendingswerk; Gods gedachten zijn anders en hoger en vreemder, maar ook beter, dan onze gedachten.

Want als het gaat om Nineve en Macedonië, die plaatsen liggen wat de werkers betreft niet voor de hand. Zijn roep, Zijn zendingbevel, is dan ook geheel onverwacht en ongedacht. Jona had nooit aan Nineve gedacht als zijn volgende zendingpost. Wat Jona betreft is het de laatste plek waar hij zou wensen te zijn. Het is een hele opvallende en verrassende keuze van de Heere om de profeet daarheen te roepen. Het is wat de mens betreft tien bruggen te ver. Het is te ver van het verbond af. Er is ook geen precedent. Zoiets heeft nog niet eerder in de geschiedenis van Israël plaatsgevonden.

Ds. K. Klopstra - Gods gaan in het zendingswerk

Bijbelstudie n.a.v. lezing zendingdag 2022

Het verenigt zich ook niet met het voorstellingsvermogen van Jona, met het verwachtingspatroon van de zendeling. Noch past het in zijn agenda. Het profetische woord was wat Jona betreft nog heel hard nodig in Israël zelf. Wat hem betreft is het niet redelijk en niet billijk van de Heere om hem daarheen te brengen. Want de inwoners van Nineve zijn een bijzonder ruig, opstandig en heidens volk. Barbaars en extreem weldadig. Ze zijn voor hun vijanden, ook voor Israël, en de omringende landen bruto en meedogenloos. Je zou zeggen; geef hen over aan Hem Die rechtvaardig oordeelt. Misschien zouden wij het nog wel wat anders zeggen; laten die mensen van Nineve maar in hun sop gaar koken. Maar de Heere is God en Jona heeft er niets over te zeggen. Jona heeft er niets van te vinden. Want het bevel van God, het Woord van God is nooit onbillijk. Misschien verrassend. Logisch dat het Jona overvalt en overrompelt. En het is zeker hoger dan onze gedachten, maar niet onbillijk. Wel is het bevel van God onverbidlijk. De Heere God laat Zich echt niet door een mens op andere gedachten brengen. Het bevel van God staat en het bevel van God blijft staan. Onverbidlijk en tegelijk aanbidlijk. Want je weet wat het gevolg is als het Woord van God op Zijn bevel uitgaat; het zal niet ledig wederkeren, het doet wat Hem behaagt.

Jona en Paulus krijgen een duidelijk woord. Jona moet een prediker zijn der gerechtigheid, zoals Noach dat was in de dagen dat hij bouwde aan de ark. Jona moet verkondigen dat Gods ontstellende oordeel huiveringwekkend over Nineve ligt. En Nineve moet weten, uit de mond van Jona, dat God tegen hen opstaat. Want de tekst zegt; predikt tegen haar. En dat hun gedrag niet aan de aandacht van (ook hun) God is ontsnapt. Dat de mens kan denken alle ruimte te nemen, maar dat God de ruimte van een mens bepaalt en afbakent. Nineve. Gods onverwachte keuze om Zijn Woord daar uit de mond van Zijn dienstknecht te laten landen. De zending God is Die Hij is. Niet na te rekenen.

Ook voor Paulus ligt Macedonië niet meteen voor de hand. Het lag op dat moment nog niet zozeer in zijn gedachten om die weg te gaan. Paulus zit midden in Handelingen 16 nog in een rondreis door Azië, langs de kerken. Hij beschouwt zichzelf daar van groot nut te zijn, want vers 5 van Handelingen 16 zegt 'de gemeenten dan werden bevestigd in het geloof, en werden dagelijks overvloediger in getal'. Paulus is nuttig, Paulus wordt daar in Azië door de Heere God duidelijk gebruikt. Paulus mag het opmerken, hij mag zich erover verwonderen en begrijpelijk dat Paulus daarom nog verdere plannen heeft om door Azië te trekken en goed zendingswerk in Azië te verrichten. Hij wil nog naar Frygië. Hij wil nog naar het land van Galatië en van Mysië willen ze nog reizen naar Bithynië. Er is nog genoeg te doen. Er zijn nog zoveel bezoeken te brengen. Er zijn nog zoveel woorden van God te spreken. Er zijn nog zoveel ambtsdragers te bemoedigen. Er zijn nog zoveel gelovigen toe te rusten. Azië ligt in de aandacht en het hart van de apostel. Maar de deuren sluiten zich. De deur naar Azië gaat voor Paulus en zijn reisgezelschap dicht. De Heilige Geest verhindert hen. Wat betekent dat dan? Hoe heeft de Heere God dan die verdere reis door Azië in het leven van Paulus verhindert?

Ds. K. Klopstra - Gods gaan in het zendingswerk

Bijbelstudie n.a.v. lezing zondagsdag 2022

Daar wordt van alles over gezegd. De ene verklaarder zegt dat er een innerlijke verhindering was in de zending om naar die verschillende plaatsen, Frygië, Galatië, Bithynië, te gaan. Anderen zeggen dat er geen gelegenheid was. Er was misschien geen schip voorradig, waarmee Paulus een reis kon maken. Het ligt het meest voor de hand om te zeggen dat de wind verkeerd stond. Die kwam uit een onverwachte hoek. Paulus maakt zijn plannen, 's ochtends meldt hij zich bij de kade en de zeelieden zeggen: 'we kunnen niet uitvaren; de wind staat anders dan gedacht'. Ze konden niet uitvaren. Maar waar het om gaat is het gaan van God voor Paulus uit. Het is dat de Heere het zo bestuurd heeft, omdat de Heere eenvoudigweg andere plannen heeft dan Paulus had. En ook hier zien we dan wat we ook zagen in Jona; het is hetzelfde verhaal, het is namelijk dezelfde God. Dat Gods gedachten anders en hoger en beter zijn dan menselijke gedachten. Paulus en zijn reisgenoten krijgen tegenwerking van de Heilige Geest om het woord in Azië te spreken. Een goed voornemen en toch verhinderd. Waarom? We begrijpen; het moet een reden hebben. En het heeft een reden. Europa is de reden van de Heere God om Paulus te verhinderen zijn reis door Azië te vervolgen. Voor Paulus was het nog niet zover om de sprong naar Europa te wagen. Voor de Heere was het wel zover om Paulus als een stoottroep van het Evangelie vooruit te schuiven naar nieuwe posten. En de Heere God laat Zich niet narekenen, vaak pas achteraf. Dan ligt het in Zijn wil en weg om soms onze plannen te vrijdelen. Ideeën van kerken te overrulen. Deuren te sluiten en deuren te openen. En als Hij opent, kan niemand sluiten. Als Hij sluit, kan niemand openen.

Waar het allereerst in de zending om gaat, is dat de Heere God in Zijn zending van Zijn woord en Evangelie volstrekt soeverein is. Dat betekent dat het gezag en het besluit tot zending, waar en hoe en tot wie uitsluitend bij Hem liggen. Hij deelt in dat opzicht Zijn gezag en Zijn besluit niet met mensen. De Heere, de zendende God, legt geen verantwoording af. De Heere, de zendende God, legt het ons niet ter bespreking voor, dat Hij zegt 'wat dacht je ervan?'. De Heere, de zendende God, maakt er geen democratisch besluit of proces van; laten we erover stemmen. Hij brengt het niet in stemming. De Heere peilt niet verhoudingen en de Heere poldert niet, zodat Zijn voorstel voor alle kampen acceptabel wordt. De Heere gaat, soeverein. Hij doet geen voorstellen. Hij gebiedt. Het is uiteindelijk verkiezing. Verkiezende genade. Nineve is verkiezing. Macedonië, Europa, het is verkiezing. Hij spreekt Zijn verkiezende wil uit aan Zijn knechten. Dat vraagt een luisterend oor. Hij stuurt er Zelf op aan door middel van omstandigheden. Dat vraagt een opmerkzaam hart. Dan mag een mens wikken, maar gelukkig beschikt God. Dan mag een mens er wat van vinden, maar daar gaat het niet om. Dan kan het een mens bevallen, of het kan hem niet bevallen, maar daar gaat het niet om. Dan kan de wil van God een zendingsorganisatie, een kerk, een zending overrompelen. Het kan je bang maken, je kunt je erover verbazen, je kunt er ontevreden over zijn of je kunt er juist bijzonder tevreden over zijn. Er kan van alles, maar daar gaat het niet om. Waar het om gaat is dat Hij, gelukkig, doet wat Hem behaagt. Dan is het Zijn behagen. Zijn wil is dan weleens onverwacht en misschien in onze ogen onbestaanbaar. Dan komt het aan op onderwerping aan het gaan van de Heere God voor ons uit. Hij verdient onze onderwerping en gehoorzaamheid aan Zijn wil, want Zijn wil is goed en uitnemend.

Ds. K. Klopstra - Gods gaan in het zendingswerk

Bijbelstudie n.a.v. lezing zendingdag 2022

Maar het wil weleens vreemd gaan. Ik denk aan wat ik een tijd geleden gelezen heb, over een zendingsarts in China. In de tijd van de Boxer-opstand, begin vorige eeuw, 1899-1901. Een gewelddadige tijd, rebellenlegers die plunderend door het land trokken. Het stond er niet bij, maar ik kan me voorstellen dat die zendingsarts gebeden heeft 'Heere geef dat we gespaard mogen worden'. Maar het gebeurde niet. Het rebellenleger kwam ook langs zijn zendingspost. Ze gingen tekeer alsof het Ninevieten waren. Alles werd in brand gestoken, patiënten in zijn ziekenhuis gedood. Die arts had daar niets meer te zoeken, hij had daar niets meer te doen. Wij zouden zeggen: 'man pak je koffers en ga terug naar de Verenigde Staten', waar hij vandaan kwam. 'Je tijd hier is voorbij. Je dagen zijn geteld. Je plicht is van je afgenomen. Je hebt geen werk meer te doen, je hebt geen patiënten meer.' Maar, hij dacht niet te snel. Zijn conclusies waren niet voorbarig. 'Heere wat moet ik doen', dat werd zijn vraag. Heere, wat wilt U dat ik doen zal. Heere, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden. Heere, wat is het goede van U, wat eist Uw gerechtigheid van mij in deze, dat was zijn vraag. Daar hongerde en dorstte hij naar, om dat te doen. En wat legde de Heere God op zijn hart? De Heere legde op zijn hart om achter dat leger aan te gaan en de gewonde soldaten in dat rebellenleger liefdevol te verzorgen. Omdat de gerechtigheid van God van hem eiste zijn vijanden lief te hebben en te zegenen die hem vervolgden. Om ellendigen een beker koud water te geven, wie hij ook is en wat zijn achtergrond en werk ook is. Zo deed die arts. In navolging van Christus was hij een leesbare brief van Christus en God leidde hem in het spoor der gerechtigheid, om Zijns Naams wil. Die daad van opoffering en zelfverloochening en kruisdragen bleef niet ongezien. Het bleef niet ongemerkt. De aanvoerder van dat grote rebellenleger ontbood hem in zijn tent. We begrijpen dat deze zendingsarts daar naartoe ging met knikkende knieën. De aanvoerder van dat rebellenleger vroeg hem naar zijn motieven. Zijn motief was een hele eenvoudige; de liefde van Christus dringt ons. Dat was zijn verantwoording. Dat was zijn getuigenis. Daarin was God hem voorgegaan. De liefde van Christus drong hem. En hij verkondigde die liefde met de daad jegens zijn vijand. De gerechtigheid die er voor een zondaar in Christus is, verkondigde hij. Het kwam in dat rebellenleger tot een geweldige ontluiking van het Evangelie. Een opwekking van het woord van God in harten van mensen die zo ruw waren, dat wij zouden zeggen 'daar is in zulke harten geen ruimte voor het woord'. Maar God brak het open door die ene daad van liefde betoond, die men niet begreep. Die je alleen maar kunt begrijpen als je Christus in Zijn oneindige liefde begrijpt.

Ds. K. Klopstra - Gods gaan in het zendingswerk

Bijbelstudie n.a.v. lezing zendingdag 2022

Dan is de les deze, als het gaat over het gaan van God: laat Hem besturen, waken. Als God soeverein besluit, dan is het mooie; Hij zal er Zelf ook zorg voor dragen. Als wij eigenhandig iets ter hand nemen, dan is het alsof de Heere zegt: 'dan moet je er ook zelf maar zorg voor dragen'. Dan laat Hij het in onze handen, en dan begrijpen we: dan komt er niets van terecht. Maar als God soeverein besluit en je mag daar achteraan komen, mag je weten: Hij zal er Zelf zorg voor dragen. Zoals Hij er zorg voor droeg in Nineve, zoals hij er Zelf zorg voor droeg in Filippi en in Europa. Hij staat in voor Zijn eigen werk en dat geeft ontspanning. Dat geeft vertrouwen, dat geeft verwachting, dat geeft geloof, dat geeft rust en een heilige aanbidding van God van binnen. Dan kun je het rustig in Zijn handen leggen. Omdat het niet in jouw hand ligt:

Een weg hebt Gij allerwegen,
geen middel, dat U faalt.
Uw doen is louter zegen,
Uw gang met licht omstraald.
Niets kan Uw werk verhind'ren,
Uw plannen zijn gewis.
Gij doet voor al uw kind'ren
wat hun het heilzaamst is.

Laat Hem besturen, waken,
't is wijsheid wat Hij doet!
Zo zal Hij alles maken,
dat ge u verwond'ren moet,
als Hij die alle macht heeft,
met wonderbaar beleid
geheel het werk volbracht heeft,
Waarom gij thans nog schreidt
(Uit het lied 'Beveel gerust uw wegen')

Bijbelstudievragen:

1. Waaruit blijkt in de geschiedenis van Jona dat hier sprake is van Gods gaan in het zendingswerk? Kunt hier verschillende voorbeelden van noemen?
2. Bij Gods gaan in het zendingswerk maakt Hij gebruik van mensen. Dat gaat in de beide geschiedenissen op een totaal verschillende wijze. Kunt u achtereenvolgens omschrijven hoe de Heere gebruik maak van Jona en van Paulus om Zijn Raad te volvoeren? Welke verschillen en welke overeenkomsten ziet u daarbij?
3. De Heere is soeverein in Zijn gaan in het zendingswerk. Is Zijn soevereiniteit voor u een vraagteken of juist een troost? Kunt u daarover iets delen?
4. In de Bijbelstudie wordt gesproken over Gods onbegrijpelijke liefde. Waarom is die liefde voor ons onbegrijpelijk? In welke weg is deze liefde voor ons wel te verstaan?
5. In de Bijbelstudie wordt het voorbeeld gegeven van de zedingsarts in China. Kunt u een voorbeeld geven over hoe u zelf al of niet meebeweegt met de wil van God met betrekking tot uw leven, juist als die tegen uw eigen wil en inzichten inging of deze positief verrassende wendingen bracht?